

Thema:	oog om oog, tand om tand...?	
Tekst:	Lc. 23 ³⁴	
Lezen:	Lc. 23 ²⁶⁻⁴⁹	
Gehouden te: Door:	Uithuizermeeden op 03 april 2015 (19.30 uur)	Goede Vrijdag L.S.K. Hoogendoorn

v/g

ps. 69: 3, 5

schuldbelijdenis: 'Lit. formulieren' blz. 87

ps. 130:1

genadeverklaring: 'Lit. formulieren' blz. 87

ps. 130: 2, 3, 4

gebed

L: Lc. 23:26-49

Opwekking 657

T: Lc. 23:34

GK gz. 90

credo: DL 2,1-7

Opwekking 694

gebed

collecte

GK gz. 91

zegen; op verzoek van de Liturgiecommissie verlaat men in stilte de kerk

intro

'Zet 'em op, Sjirk, hak 'em tot moes!'

Aangevuurd door deze opzweepende kreten verdubbelt Sjirk zijn aanval op zijn tegenstander.

Eindelijk wraak, eindelijk gerechtigheid!

Zó lang al is Sjirk door Fred gepest.

Zo net opnieuw.

Fred pakte Sjirk z'n schooltas af, ging ermee naar de wc, plaste over boeken, schriften en mobiel en gaf die zó aan Sjirk terug.

Toen knapte er iets bij Sjirk.

Hij kreeg een rode waas voor zijn ogen en viel Fred met z'n vuisten aan uit pure frustratie ` en machteloze woede.

Die geven hem een ongekende energie waar Fred niet van terug heeft.

Dat voelt heerlijk bij Sjirk!

Totdat een leerkracht tussenbeide komt.

En tegen Sjirk zegt: 'Fout, jongen, je had Fred de andere wang moeten toekeren ipv je te wreken!'

De conservatieve rabbijn Spero uit de VS verkondigt aan vervolgte christenen in Pakistan:

'Niet langer de andere wang toekeren!

Zelfverdediging is een bijbelse opdracht.

Je moet je vijanden liefhebben, maar ook je eigen leven.

God vraagt van zijn volgelingen niet dat zij zich door anderen maar moeten laten vermoorden!¹

Maar wat zegt Myriam, 10 jaar, gevlucht uit Mosul vanwege IS, in een interview?

'Ik bid om vergeving voor leden van IS.'

¹ ND za. 210315.

probleem

Wie heeft gelijk: Sjirk of zijn leerkracht, rabbijn Spero of Myriam?

Haalden gereformeerde verzetslieden in WO II terecht de trekker over om landverraders te doden?
Zoeken wij terecht ons recht bij de rechter in een geschil?

Waar ligt de grens waar wij onrecht kunnen/moeten verdragen, onze andere wang toe keren,
en waar wij letterlijk of figuurlijk terug mogen slaan?

belofte

Leren wij van Jezus' eerste kruiswoord.
Wat zegt Hij, aan Wie, waarom, waartoe?
En wat heeft het ons te zeggen?

contekst

Romeinse soldaten, in de regel 4 bij een kruisiging, spelen een wreed spottend spel met Jezus:
Hij een nep-koning en Simon van Cyrene zijn lakei.
Ze kruisigen Jezus aan het middelste en belangrijkste kruis, als was het een troon,
met rechts en links van hem als op erezetels zijn voornaamste hovelingen.
Notabene terwijl Jezus nog leeft, gooien ze dobbelstenen: wie zoveel gooit, krijgt zijn kleding.
'Red jezelf als je de koning van de joden bent!', roepen ze met de leiders en de ene moordenaar.
Maar moet je Hem zien: gezeseld, bebloed, een kroon van harde pijnlijke doornen op z'n hoofd, naakt,
vast op het kruis, begonnen aan een marteldood die nog dagen kan duren...
Hier is geen redden aan, niet voor zich, laat staan voor een ander.

kern

Hoor!
Hij roept.
Wat roept Hij?
'Vader, vergeef hun, want ze weten niet wat zij doen!'

'Vader, als Ik als uw Zoon U zó aanroep, verhoort U Mij zeker wel?!
Vader: vergeef de geestelijke leidslieden hun ongeloof in Mij en hun moordplannen voor Mij.
Vergeef het arrestatieteam dat Mij gevangen nam in Getsemane.
Vergeef het schijnproces van het Sanhedrin en dat ze me uitleverden aan Pilatus en deze aan Herodes.
Vergeef Pilatus dat Hij mij onschuldig toch ter dood veroordeelde.
Vergeef zijn 4 soldaten hun spottende schertsvertoning.'

Ter vergelijking:
de profeet Elia zegt tot 2x toe tegen 50 soldaten van koning Achazja en hun bevelhebber:
'Als ik een godsman ben, laat er dan vuur uit de hemel komen om u en uw 50 mannen te verteren!'
Zo gezegd, zo gebeurt het.²

Stel: Jezus had gesproken als Elia...
Hij had dit kunnen doen.
Hij had immers gezegd:
'Weet je niet dat Ik mijn Vader maar te hulp hoef te roepen en dat Hij Mij dan onmiddellijk
meer dan 12 legioenen engelen ter beschikking zou stellen?'³
Een verpletterende overmacht, waartegen geen romeinse legioenen, laat staan
het Sanhedrin, het arrestatieteam, Pilatus en deze 4 soldaten zouden zijn opgewassen.
Stel: vuur had omstanders om het kruis verteerd...

² 2 Kn. 1¹⁰ 12.

³ Mt. 26⁵³.

Wat zou dit als een lopend vuurtje door Palestina gegaan zijn!
Veel mensen zouden onder de indruk gekomen zijn en tot geloof in Jezus van Nazaret
als Gods Messias/Gezalfde, als de enige echte Koning van de Joden en de wereld!
Zou dat niet fantastisch zijn geweest?
Zelfverdediging uit terechte wraak om Zichzelf en velen te redden?

Maar nee.

Jezus laat alles met Zich gebeuren zoals Kajafas en Pilatus en anderen willen.
Hij laat Zich mishandelen, verzet Zich niet en doet zijn mond niet in een vlammend protest open.
Als een schaap laat Hij Zich naar de slachtbank leiden, als een ooi die stil is bij haar scheerders.⁴
Ter vergelijking:
een samaritaans dorp wil Jezus niet ontvangen omdat Hij op weg is naar Jeruzalem.
Jakobus en Johannes willen vuur uit de hemel afroepen.
Zegt Jezus dan: 'Strak plan!'
Nee: Hij wijst hen streng terecht.⁵

Vanwaar nu zijn vraag om vergeving?

Om zijn woord metterdaad te bewijzen..

Welk woord?

'Heb je vijanden lief, wees goed voor wie jullie haten, zegen wie jullie vervloeken, bid voor wie jullie slecht behandelen. Als iemand je op de wang slaat, bied hem dan ook de andere wang aan, enz.
God is goed voor wie ondankbaar en kwaadwillig is.⁶

In zijn tijd leerden sommigen:

Je moet de kinderen van het licht liefhebben en die van de duisternis: de zonde, haten.

Jezus volgt Spreuken 25^{21v}:

Als je vijand honger heeft, geef hem dan te eten, als hij dorst heeft, geef hem dan te drinken.

Dan stapel je gloeiende kolen op zijn hoofd, en de HEER zal je belonen.

Jezus vraagt om vergeving als voorbeeld voor ons, schrijft Petrus later:

Hij wordt gehoond, maar hoont Zelf niet, Hij lijdt en dreigt niet.

Hij laat het oordeel over aan Hem die rechtvaardig oordeelt.⁷

Jezus vraagt om vergeving omdat Hij bij zijn gevangenneming zei:

'Dit is uw uur, het uur van de macht van de duisternis.'⁸

'De Schriften moeten in vervulling gaan, zo móet het gebeuren!'⁹

Hij blijft trouw aan Vaders wil die het zo bepaalt.

Jezus vraagt om vergeving omdat joden en romeinen en volk niet weten wat ze doen.

Oh nee?

Ze weten héél goed dat ze een onschuldige vermoorden.

Hoezo: ze weten niet wat ze doen?

Ze zijn tot nu toe horende doof en ziende blind voor wie Jezus wérkelijk is.

Ondanks alles wat Hij zei en deed erkennen ze Hem niet als de Messias, Gods Gezalfde, hun Koning.

Integendeel: ze menen ondanks hun onrecht God een dienst te bewijzen door Jezus als

Godslasteraar uit de weg te ruimen.¹⁰

Onwetendheid.

Het OT onderscheidt tussen zondigen met en zonder opzet.¹¹

Hier is sprake van zondigen zonder opzet.

⁴ Js. 53⁷.

⁵ Lc. 10⁵²⁻⁵⁵.

⁶ Lc. 6²⁷⁻³⁸, Mt. 5⁴³⁻⁴⁸.

⁷ 1 Pt. 2^{22v}.

⁸ Lc. 22⁵³.

⁹ Mt. 26⁵⁴⁻⁵⁶.

¹⁰ Naar Jh. 16².

¹¹ Lv. 4, 22¹⁴ Nu. 15^{22vv}.

Men heeft niet door wie Jezus werkelijk is.

Onwetendheid.

Dit voeren Petrus, Stefanus en Paulus na Pinksteren als verzachtende omstandigheid aan tegenover de Joden.¹²

Paulus beschuldigt zichzelf meer dan eens van Christus- en christenvervolging.

Toch verontschuldigt hij zich ook: door mijn ongeloof wist ik niet wat ik deed.¹³

Wij moeten beseffen: het was nog niet of nog maar net Pinksteren geweest.

De Geest moest nog worden uitgestort, of was nog maar net uitgestort.

De Geest doet ons Jezus écht kennen.

Jezus vraagt om vergeving om zo mogelijk ook zijn moordenaars te behouden.

Een teken hiervan geeft Hij als Hij zijn medekruiseling het paradijs toezegt: ⁴³.

Hij wil dat op Pinksteren zij ook zijn onder de duizenden die zich bekeren.¹⁴

Jezus vraagt om vergeving uit liefde voor zijn vijanden.

Als een volmaakte Hogepriester is Hij de verzoenende Tussenpersoon tussen hen en God.

Juist nu, nu het erop aankomt: geen wraak, maar liefde.

Stel: Jezus had geroepen om vuur uit de hemel:

Hij had Zichzelf gered, maar verder niets en niemand.

Geen verzoening, geen vergeving, geen redding voor wie dan ook...

Satan en zijn helse macht zou gelukt zijn wat tot nu toe niet gelukt was:

een definitieve scheiding van schuld en dood tussen God en mens/wereld

ja, maar...

Leert de Bijbel niet: oog om oog, tand om tand...? ¹⁵

Ja.

Maar zo wil God onbegrensde wraak tegen gaan, zodat iemand niet om bv. oogletsel gedood wordt.

In overeenstemming met wat staat:

Het is aan God om wraak te nemen, Hij zal vergelden.¹⁶

Er staan toch ook wraakpsalmen in de Bijbel?

Martelaren roepen luid:

O heilige en betrouwbare Heer, wanneer zult U de mensen die op aarde leven eindelijk straffen en ons bloed op hen wreken? ¹⁷

Het gaat niet om persoonlijke wraak met een scheut haat en een grote hoeveelheid zelfhandhaving zoals bij Lamech die 77x gewroken wil zijn.¹⁸

Het is een uiterste roep:

'God, herstel de schending van uw recht en dat van uw getrouwen!'

Als rabbijn Spero zó om wraak roept, heeft hij dit deel van Gods Woord aan zijn zijde.

Anders niet.

Mocht Jezus geen vuur van de hemel doen neerkomen?

Ja.

Evenals Hij van het kruis mocht afstappen, toen men Hem hiertoe uitdaagde.

Waarom deed Hij het niet?

Uit trouw aan Vaders opdracht en uit liefde voor al de zijnen: u, jou en mij.

Om hen en ons vrij te maken van zonde, schuld en eeuwige dood.

¹² Hd. 3¹⁷ 7⁶⁰ 1 Kor. 2⁸.

¹³ 1 Tm. 1¹³.

¹⁴ Hd. 2⁴¹ 4⁴ 6⁷.

¹⁵ Ex. 21^{23vv} Lv. 24¹⁷⁻²² Dt. 19²¹.

¹⁶ Dt. 32³⁵ Ro. 12¹⁹ Hbr. 10³⁰.

¹⁷ Opb. 6¹⁰.

¹⁸ Gn. 4²⁴.

Ging Elia in de fout toen hij wel vuur afriep van God?

Nee.

Hij was Jezus niet en had niet diens opdracht.

Hij moest zich juist zo bewijzen als wie hij werkelijk was: de Godsmann.

Om ontzag te kweken voor God bij de koning en zijn soldaten.

De 3^e delegatie heeft dit begrepen en gedaan en bleef gespaard.

Mag Sjik Fred tot moes slaan?

Nee.

Hij mag zich verweren, maar op de goede manier.

Geweld is niet altijd verkeerd, mits binnen proporties.

Vaak zijn er betere manieren om pesten en ruzies en oorlogen tegen te gaan.

Nog altijd spreken Mahatma Ghandi en Martin Luther King tot de verbeelding vanwege hun geweldloos verzet.

Al spreken we geen kwaad woord over wie na ampel beraad een verrader omlegt.

appel

Het is Pinksteren geweest.

Christus wordt verkondigd als de gekruisigde en opgestane, die komt om te oordelen.

De Geest is gekomen om de wereld duidelijk te maken wat zonde, gerechtigheid en oordeel is.¹⁹

Wij die het evangelie horen zijn niet te verontschuldigen als wij ons ongelovig blijven verzetten tegen de Christus.

Wij zouden Hem zo opnieuw kruisigen en zondigen tegen de Heilige Geest.

Christus' 1^e kruiswoord geeft tijd en ruimte voor bekering voor een bepaalde tijd: daar en toen.

Als we ons tegen Hem blijven verzetten geldt zijn gebed ons niet.

Al roepen we alle bergen en heuvels bij elkaar om ons te verbergen:

wij zullen niet ontkomen aan ons verdiend oordeel.

Dan zullen alle wraakspalmen en de roep van de hemelse martelaren worden verhoord.

De 10jarige Myriam heeft het begrepen, als Paulus aanspoort:

Zegen uw vervolgers, zegen hen, vervloek het niet ...

Vergeld geen kwaad met kwaad ... neem geen wraak...

Laat u niet overwinnen door het kwade, maar overwin het kwade door het goede.²⁰

Het moet ons heel uitzonderlijk overkomen dat wij niet worden vervolgd en in die zin lijden.

Wij mogen bidden:

'Heer, geef onze brs. en zrs. die wél worden vervolgd de moed en kracht en het geloof te zegenen en, vol te houden. Doe hen U ervaren als dichtbij, in de wetenschap dat geen satan of goddeloze hen Gods rijk zal kunnen ontnemen.'

Ik roep u op: bekeer u dagelijks tot uw Heiland.

Kom met uw zonden naar zijn kruis, opdat ze worden verzoend en vergeven.

Bid:

'Heer Jezus, vergeef mij mijn opzettelijke en onopzettelijke zonden.

Doe mij niet liggen in zonde, trek mij eruit omhoog, hoe vaak ik er ook inval, zelfs met open ogen.

Spaar mij voor uw woede en wraak en wees mij barmhartig, vriendelijk en vol liefde.'

Groei dagelijks in de zaligmakende kennis van uw Heer en Heiland.

Zondig niet al te gemakkelijk, omdat God toch wel vergeeft.

Zijn genade is niet goedkoop gekocht en betaald!

Pleit op Hem, uw trouwe en barmhartige Hogepriester.

Er is vergeving en verzoening voor u:

als u die zoekt met oprecht berouw over uw zonden, met oprechte begeerte naar vergeving,

en dit op tijd, zoals vanavond, nu het evangelie van Hem als de gekruisigde uw oren en hart heeft bereikt.

¹⁹ Jh. 16^{8vv}.

²⁰ Ro. 12¹⁴⁻²¹.